

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 12/17, p. 33-54

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.11998>
ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Article Info/Makale Bilgisi

Referees/Hakemler: Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM – Doç. Dr. Ahmet AKKAYA

This article was checked by iThenticate.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNİN BİLİM DİLİ OLARAK TÜRKÇEYE KATKISI*

Bilge BAĞCI AYRANCI** - Fahri TEMİZYÜREK***

ÖZET

Dil eğitimi konuşma, yazma, dinleme ve okuma becerilerini dil bilgisi kuralları çerçevesinde ve bir bütün dahilinde insana kazandırmayı amaçlayan bir süreçtir. Dil eğitimi kültür aktarımını da beraberinde getirir. Dilin nesilden nesile ve insandan insana bu aktarım yeteneği bilgi aktarımının da vazgeçilmez bir köprüsü olduğu anlamına gelir. Dili, o dilin iklimi içerisinde öğrenmiş olan insan o dil ve kültürün oluşturduğu maddi ve manevi mirasın da bir taşıyıcısı hâline gelir. Her dil geçmişten bugüne bulunduğu kültürün ve ait olduğu milletin ilmini de kurallarında, kelimelerinde, edebiyatında taşır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine bu bakış açısıyla bakıldığında bilim dili olarak milletimize ait unsurların dünya bilimine katkısı ve Türkçenin kullanımının yaygınlaşarak Türkçenin bilim dili olması konusundaki gelişiminin desteklenmesi adına yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi büyük önem arz etmektedir. Bu konuda öğretmen adaylarının görüşleri, geleceği şekillendiren bu mesleğin gelecekteki temsilcilerinin düşünceleri olması bakımından önemlidir. Türkçenin bilim dili olarak yaygın kullanımı adına yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi konusunda öğretmen adaylarının farkındalığı, düşünceleri, önerileri ile çalışma şekillenmiştir.

Çalışma kapsamında Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencileri içinden örneklem oluşturularak görüşme verileri alınmış ve yorumlanmıştır. Çalışmada görüşme yöntemi kullanılmış ve 32 lisans öğrencisinden görüş alınmıştır. 7 Soruluk görüşme formunun katılımcı cevapları temalandırılmış ve bu verilere göre çalışma alana katkı sağlayacak önerilerle sonuçlanmıştır. Yabancılarla Türkçe Öğretiminin

---

* Bu Makale 1. Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Bilgi Şöleni (UYTOB 2017) BURSA da sözlü bildiri şeklinde sunulmuştur.

** Yrd. Doç. Dr. Bozok Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Sosyal Bilimler ve Türkçe Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, El-mek: bilge.ayranci@bozok.edu.tr

*** Doç. Dr. Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilimler ve Türkçe Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, El-mek: fahritemizyurek@gmail.com

---

yaygınlaşması ve tanıtımının iyi yapılmasının bilim dili olarak Türkçeye katkısı olacağı ulaşılan sonuçlar arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe, Bilim, Yabancı dil.

TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE AS THE LANGUAGE OF TURKISH CONTRIBUTION TO TURKISH FOR SCIENCE LANGUAGE

ABSTRACT

Language training, speaking, writing, listening and reading skills with in the framework of grammar rules and within a whole human being is a process which aims to save. Language training and cultural transmission, sketch. The language passed down from generation to generation and the ability to transfer information from person to person transfer of this indispensable means that a bridge. Language, that language is learned in the climate of human material and spiritual heritage of language and culture that creates a carrier comes into. Each language contains culture from past to present and also the letter of the rules of the nation to which it belongs, the Word carries in the in literature.

Turkish language teaching as a foreign language when looking at this from the perspective of our nation as the language of Science World Science and the use of wide spread Turkish, Turkish is the language of science on behalf of support progress toward the teaching of Turkish as a foreign language. In this regard the views of prospective teachers, representatives of this profession that shapes the future of the future is that it is important in terms of thoughts. In the name of science of Turkish language teaching of Turkish as a foreign language as a common use of prospective teachers awareness about, thoughts, suggestions will be working with.

Scope of the study, students of the Faculty of education was created from which sample Bozok University interview data are taken and paraphrased. Study calls method used and taken feedback from 32 undergraduate students. 7 answers to participants with interview form is themed, and according to this data, recommendations that will contribute to the work area. The spread and promotion of Turkish to foreigners was done good for contribution on Turkish for science language will be among the results reached.

STRUCTURED ABSTRACT

Scope of the study, students of the Faculty of education was created from which sample Bozok University interview data are taken and paraphrased. Study calls method used and taken feedback from 32 undergraduate students. 7 answers to participants with interview form is themed, and according to this data, recommendations that will contribute to the work area. The spread and promotion of Turkish to

---

Turkish Studies

foreigners was done good for contribution on Turkish for science language will be among the results reached.

1. Introduction

A nation's language teaching as a foreign language, first of all, the Government should come out with a language policy. For this purpose, will be applied to the members of the program to be run, what will you need in terms of equipment and how they will be achieved, it is important for planning and maintaining. (Tosun, 2005:24)

1.1. The Aim Of The Study

As the science of language teaching as a foreign language in Turkish, Turkish is the determination of the contribution of student opinion. For this purpose, sought answers to the following questions:

1-Turkish language is important that science language? Why?

2-Turkish is a science language? Why?

3-As science language in little area of the world of Turkish language what are the reasons?

4-Turkish to foreigners Teaching English as a language of science contributes to happen?

5-See science of Turkish language of Teaching Turkish to foreigners contribution must be made to work?

6-The teaching of Turkish studies about the foreigners up to date in this regard is sufficient and contributor?

7-The aliens, however, he sees it as the language of science? Why?

2. Conceptual/Theoretical Framework

Turkey's location in which to teach Turkish to foreigners increasing need. Located in Turkey as foreign audience and can be shown to foreigners who want to learn Turkish Turkey outside. This field should be prepared as a special education program to be used. Comprises educators in teaching Turkish as a foreign language should be enough and training must be executed in parallel, in the sense of the world. (Göçer, 2011:808)

Research within the scope of the problem is the result of seven meeting data asked theme distribution of rates. Teaching the science of Turkish language Turkish to foreigners of participants being of the program in which they will contribute.

3. Method

3.1. Research Model

Turkish as a foreign language as the language of teaching science students for the Turkish contribution to the vision for determination of this research, qualitative research method of semi-structured interviews were carried out based on the approach. In this study, the analysis of the content of the data analysis. Non-significant themes and theoretical sense of content analysis if there analyzed are carried out in the form of creating themes (Yıldırım ve Şimek, 2006).

Turkish Studies

3.2. Working Group

The research study group, Bozok University Faculty of education Primary first grade Math teaching Department continued to study 32 undergraduate students. Turkish education outside objective opinion were covered in these students for research. After preliminary discussions, participants, they had voluntarily participated in the study. The use of real names to each of the students instead of based on the gender of the encodings. E1, E2, E3, E4, E5 codes male students, K1, K2, K3, K4, K5 codes states that female students.

3.3. Improving Data Collection Tool

Semi-structured interview containing the interview the interviewer, ask questions of form. Researcher, open the person's answers, and refinement. (Türnüklü, 2000).

Interviewed by investigators preparing the questions examined in the relevant field studies. Also excluded from the workgroup Bozok University Faculty of education students 10 person to "Turkish as a foreign language as Turkish contribution to the science of teaching language, what do you think about?" questions were asked. The resulting data and taking into account the work of property 11-question interview questions. The validity of the questions prepared interview form scope and application in terms of the duration of the three-level expert opinion. Simple, clear, and preparing questions make sure appropriate literature. As a result of their of experts answers four questions interview form. Same again for the interview forms prepared expert opinions have been received and the final version of the interview form.

Before you start to run the application, the principal of the conversation will be discussed and with similar properties to the people person, interview questions whether it is clear and understandable and that must be reserved for a meeting time. The result of the preliminary talks for a 25-minute period it was determined that the conversation just change.

Depending on the flow of the conversation, people were asked to open their responses. The same word with the same question to every person involved in the investigation and has been noted in the same way as prompting.

3.4. Data Collection and Analysis

The data collected will not be disturbed by students before, but will not affect the process of data collection is an empty class, school time on and will not affect the time course of the interview.

Information obtained as a result of the qualitative research interview method with one of the content analysis data separately for each teacher candidate written in Microsoft Word environment, the resulting line of text read by reading with encoding technique. After this stage, the themes have been created. By reading the written texts for the purpose of research encoding.

In order to provide trust in interviews with students, data are coded by two different researchers. Encoding the consistencies and reliability

provided in this way. The average percentage of 83% was calculated as matching encoder. Yıldırım and Şimşek (2006) if there is more than 70% of the percent encoding numbness encodings is reliable.

Interview form questions are included below:

Contribution To Turkish And Turkish As A Foreign Language In An Interview About The Bowing Technics For Science Language

1-Turkish is important that science language? Why?

2-Do you think Turkish science language? Why?

3-As science in the world of Turkish language not separate what do you think is the reason?

4-Turkish to foreigners Teaching English as a language of science contributes to happen?

5-See science of Turkish language of Teaching Turkish to foreigners contribution should do what works for your opinion?

6-The teaching of Turkish to foreigners as of work to date in this regard do you find enough and contributor?

7-Do you think aliens, however, he sees it as the language of science? Why do you think this way? Interview with given answers to content analysis themes and with table.

4. Results and Reviews

Teacher candidates in the process, about the importance of having science mother tongue language in the case of scientific publication science language become the language of the future, in the process of technological development in the country, bringing with it the language of science, it is extremely important for the promotion of the country, the contact between Nations that would contribute greatly to walk the Earth in the process, the adoption of scientific language, the nation would contribute to the development of self-esteem, in the process, for the development of the country to become a tool of scientific language is , it is enough to be the wealth of science of Turkish language and in the process, is proud of having the language of science.

The history of science of Turkish language teachers, enough to have deep, rich and easy to learn the science of the Turkish language, a language will make it easier for him to come into, which in turn will be able to submit to the importance and effort the language, the brain drain being the main language science not language would contribute, a common language in the world of science of Turkish language is an advantage when it comes to be, nevertheless is of foreign language teaching is an obstacle in this regard.

Not common science of Turkish language teachers as the reason we're spending for internal and external security of energy channeled in this field, we can't because we have lack of scientific studies in the country, foreign prejudice against the country of resources, the country to the foreign language in the country wannabe to outgoing brain drain, as introduction of our country and of our good to not function, as it uses the language of emphasis of internal structure, language difficulty,

---

Turkish Studies

Turkey and Turkish for common use in the world of undeveloped space or not they crucified him.

Teacher candidates, contribution to the science of Turkish language Turkish to foreigners although bowing technics for the spread in the world in terms of the language, in terms of the recognition of the language of the country and is largely useful as finding very few studies on this issue are not sufficient and a cut will not benefit.

Teacher candidates for the development of Turkish to foreigners this regard enhancing bowing technics for courses and training of experts of this field should promote, interstate agreements would be effective, it was necessary, prospectuses, teaching classes at the Turkish to foreigners to reach more people argue, certain conditions in the name of culture will attract attention in this field of promotion, competition regulation in this area to increase the participation of our country, scholarship stated that the contribution to science can impact positively in this field popularization of Turkish studies that might be effective.

Teacher candidates, in the process, the current status of the science language Turkish to foreigners to be bowing Technics for in General does not endorse enough. The outsiders to the promotion of our country and our bowing Technics for Turkish language, indicating the importance of this topic with so far no working with met.

Teacher candidates, the attitude of Turkish as a foreign language, science in general as foreigners do not support our development, our country is a country that gives foreigners the brain drain of Turkish science might be the cause of negative feedback on the language, not as the science of Turkish language biased stance against the Turks of foreigners is effective, was introduced to the beauty and richness of Turkish yet foreigners of the negative effect on your thoughts on the matter, the lack of use of foreigners, however, as the language of science, however, showed they hadn't seen, a tough Turkish language as the language of foreigners due to science, however, he did not see Turkey's undeveloped countries, because of the language of science was seen as a foreign language. Participants from 5 people is seen as the science of Turkish language for foreigners. Participants from five people declaring the reasons foreigners, however, he had not seen as the language of science.

5. Conclusions and Discussion

Barn (2013), the language of the basic vocabulary in his study draws attention to the importance of the acquisition. As acceptance of a science of Turkish language and to spread the view that, however, he started making the rich vocabulary of learn is important. For this purpose, which is to be delivered to the audience in which period of the word tutorial by good.

The European Community also investigate Ungan (2006) individuals to promote foreign language learning and their attention to provide convenience to foreign language learning. Lingua 1 and 2 programs supports it (Ungan, 2006:220-221). This is an opportunity on behalf of the teaching of Turkish universities perceived as mainly required steps must be discarded.

Turkish Studies

Açık (2008) study of Turkey Turkish is learning why the sixth question asked of 98% of respondents "because we want to study in Turkey" yielded the answer to 2% is "other" has revealed that the answer to. In order to read the Turkey who came to this group must take a serious sense of language training. In College, undergraduate or graduate, PhD will take the four basic language skills of young people learning they must have concluded that the necessary work is up to the potential of science of Turkish language reveals the existence of supply.

The science of the Turkish language, the majority of the participants about the importance of conscious. The fascination with foreign language, brain drain, as technological immaturity of mother tongue is the language of science is prohibitive. The teaching programmes of promotion of Turkish to foreigners well done and is dominated by the dissemination of opinion. Science and scientific studies in the main language to be the language of popularization are noted as needed.

6. Recommendations

Turkish is the language of science, the importance of language teaching Turkish to foreigners spread about counter-measures. In this regard, the introduction of Teaching Turkish to foreigners well done, is an area important to the planning support. Used as the science of Turkish language support in all respects. Participants by courses and increasing incentives in this topic dwelled on the recommendations. Leaving aside the foreign language is rich with Turkish fan promotion of well done, interstate treaties, such as the contest boosters with Turkish Training field to foreigners, etc. the elements must be supported. Technological advances in science and technology to work with Turkish and Turkish will be the language of science.

Keywords: Turkish, science, foreign language.

1.Giriş

Çin kaynakları incelendiğinde Türkçenin, Çinliler tarafından öğrenildiği hakkında bilgilere ulaşmak söz konusu olabilir. Türklerin İslamiyet'i kabul etmeleriyle Türkçe üzerinde Arapça ve Farsçanın etkisi giderek artmıştır. Kaşgarlı Mahmut, Ali ŞirNevai gibi Türk dil bilimcileri Arap ve Farslara Türkçe öğretmek amacıyla çok değerli eserler yazmışlardır. Slav halkları ile olan sıkı ilişkiler Rusya'da yoğun bir şekilde Türk dili öğretilmiş ve öğrenilmiştir. XIV. asrın sonlarından itibaren Balkanlara gelen Osmanlı Devleti'nin dil açısından etkisi tartışılmazdır (Arslan, 2012: 168). Tarihsel süreçte Türkçenin yabancı dil olarak öğretim ve öğrenimi çalışmaları bir tasnif çerçevesinde aşağıdaki gibi sınıflandırılarak açıklanmıştır. (Arslan, 2012: 169)

1. Arap ve Farslara Türkçe Öğretimi
  - a. Divanı Lügati't Türk
  - b. Muhakemetü'l-Lügateyn
  - c. Memlûk'te Araplara Kıpçak Türkçesini Öğretmek Üzere Yazılan Kitaplar
  - d. Arap ve Farslara Türkçe Öğretmek Üzere Yazılan Diğer Eserler

---

Turkish Studies

2. Rusya'da Türkçe Öğretimi ve Öğrenimi
  - a. Doğu Avrupa'da İlk Türk Kabile Birlikleri ve Slavlarla İlişkiler
  - b. Kiev Rus Devletinin Kurulması, Oğuz ve Kıpçaklarla Olan Temaslar
  - c. Moğol İstilasası ve Kıpçak Türk Unsurlarının Eski Rusçaya Çokça Geçmesi
  - d. Çarlık Rusyası Türk Dili Faaliyetleri
  - e. Sosyalist Dönem ve Sonraki Türk Dili Faaliyetleri
3. Balkanlarda Türkçe Öğretimi ve Öğrenimi
  - a. Bosna-Sırbistan ve Hırvatistan'da Türk Dilinin Öğrenimi
  - b. Bulgaristan-Makedonya-Arnavutluk ve Yunanistan'da Türk Dilinin Öğrenimi
4. Batılıların Türkçe Öğrenimi
  - a. CodexCumanicus
  - b. ThatarischPaterNoster
  - c. Asırdan İtibaren Batıda Türkçenin Öğrenilmesi
5. Çağdaş Türkçe Öğretimi
  - a. Türkiye Cumhuriyeti Resmi Kurumları Tarafından Yürütülen Yabancılara Türkçe Öğretim Faaliyetleri
  - b. Sivil Toplum Kuruluşları Tarafından Yürütülen Yabancılara Türkçe Öğretim Faaliyetleri

Günümüzde resmi kurumlarca yürütülen Yabancılara Türkçe Öğretimi faaliyetlerinde bulunan kurumların başında Türkçe Öğretim Merkezileri (TÖMER) gelmektedir. Bu amaçla ilk olarak 1984'te Ankara Üniversitesi, daha sonra 1994'te Gazi Üniversitesi, Bolu İzzet Baysal Üniversitesi ve Ege Üniversitesine bağlı Türkçe Öğretim Merkezileri faaliyete geçirilmesinden sonra YÖK'e bağlı birçok üniversite Türkçe Öğretim Merkezi açmıştır. Bu kurumların asıl amacı yurt dışında ve içinde Türkçe öğretmek, Türk kültürünü tanıtmaktır. Bu hedef için Ankara TÖMER, Hitit Yabancılar İçin Türkçe seti ve Gazi TÖMER Yabancılar İçin Türkçe setini geliştirmiştir.

Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı (TİKA) özellikle yurt dışındaki yabancı üniversitelerin bünyelerinde bulunan Türkoloji bölümleri ile işbirliği yapmakta bu işbirliği neticesinde onlara ders materyali ve öğretim üyesi desteğinde bulunmaktadır. TİKA ders materyali olarak Orhun Türkçe Öğreniyoruz setini hazırlamıştır.

2007 yılında Ankara'da kurulan ve yurt dışında Yunus Emre Kültür Vakfı olarak bilinen kurumun en önemli amacı yabancılara Türkçe öğretmektir. (Arslan, 2012: 181).

Alyılmaz (2010: 730) çalışmasında Türkiye'de Türkçe öğretimi yürüten kuruluşları şu şekilde sıralar: Ahmet Yesevi Üniversitesi Hazırlık, Dil Öğretim Merkezi Türk Dili Bölümü, Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi (Ankara TÖMER), Atatürk Üniversitesi Dil Öğretim Merkezi (DİLMER), Boğaziçi Üniversitesi Dil Merkezi, Dicle Üniversitesi Yabancı Diller Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Dil Eğitimi Araştırma ve Uygulama Merkezi (DEDAM), Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü Türkçe Öğretimi Birimi, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Uzaktan Türkçe Öğretim Programı, Fatih Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (FÜSEM) Temel Düzey Türkçe Eğitimi, Fırat Üniversitesi Dil Eğitim - Öğretim ve Araştırma Merkezi (FÜDEM), Gazi Üniversitesi Türkçe Öğrenim, Araştırma ve Uygulama Merkezi, (Gazi TÖMER), Hacettepe Üniversitesi Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma

Turkish Studies

Merkezi (HÜDİL), İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi Türkçe Birimi, Kara Kuvvetleri Komutanlığı Lisan Okulu Türkçe Bölümü, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu Türkiye Türkçesi Öğretimi Koordinatörlüğü, Millî Eğitim Bakanlığı, Süleyman Demirel Üniversitesi Türk Dili Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezi, Trakya Üniversitesi Dil Eğitimi ve Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı (TİKA), Yunus Emre Vakfı...

Bir ulusun dilinin yabancı dil olarak öğretilmesi, her şeyden önce devletin sahip çıkması gereken bir dil politikasıdır. Bu amaçla uygulanacak programın, çalıştırılacak elemanların, araç-gereç yönünden nelere gereksinim duyulacağını ve bunların nasıl sağlanacağını planlanması ve sürdürülmesi önemlidir. (Tosun, 2005:24)

Yabancı dil öğrenen öğrencinin, öğrendiği dilin hitap, teşekkür, kabul etme, reddetme, önerme gibi kullanımları hakkında bilgi sahibi olması gerekir. Yani, yabancı dil öğrenmek, dil bilimsel yetiye sahip olmanın yanında, iletişimsel yetiye de sahip olmayı gerektirir. İletişimsel yetiyi kazanabilmek için de o dilin kültürel yapısına hâkim olmak gerekir.(Bölükbaş ve Keskin, 2010: 233)

Dili öğrenmek o dilin kurallarını öğrenmekten ibaret görülmemelidir. Dil öğrenimi kuralların uygulamaya yansımalarıyla oluşur (Erdem ve Çelik, 2011:1060).

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi için alanın gerektirdiği donanıma sahip öğretmen yetiştirilmesine hassasiyet gösterilmesi gerekmektedir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretildiği merkezler arasında iş birliği sağlanması, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerle yurt içindeki ve yurt dışındaki öğretmenlerin desteklenmesi ve Türkçenin yabancı dil olarak etkili öğretiminin uzmanlık gerektiren bir alan olduğunun kabul edilmesi gerekmektedir (Mete ve Gürsoy, 2013: 354).

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin bilim dili olarak Türkçeye katkısına ilişkin öğrenci görüşlerinin belirlenmesine yönelik bu araştırma, nitel araştırma yaklaşımına dayalı yarı yapılandırılmış görüşme yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada verilerin analizinde içerik analizi yapılmıştır. İçerik analizi kuramsal anlamda belirgin olmayan temalar ve eğer varsa alt temaların oluşturularak analiz edilmesi şeklinde gerçekleştirilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Matematik Öğretmenliği Bölümü birinci sınıfta öğrenimine devam eden 32 lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Türkçe eğitimi alanının dışında nesnel görüş bildirebilecekleri için bu öğrenciler araştırma kapsamına alınmıştır. Yapılan ön görüşmelerden sonra katılımcılar, çalışmaya gönüllü olarak katıldıklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin her birine gerçek isimlerinin kullanılması yerine cinsiyetine göre sırası ile kodlamalar yapılmıştır. E1, E2, E3, E4, E5 kodları erkek öğrencileri, K1, K2, K3, K4, K5 kodları kız öğrencileri belirtmektedir.

2.3. Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi

Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinde görüşmeci, sorularını içeren görüşme formunu hazırlar. Araştırmacı, kişinin cevaplarını açmasını ve ayrıntılandırmasını sağlayabilir. (Türnüklü, 2000).

Araştırmacı tarafından görüşme soruları hazırlanırken ilgili alan yazındaki çalışmalar incelenmiştir. Ayrıca çalışma grubunun dışında tutulan Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinden 10 kişiye “Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin bilim dili olarak Türkçeye katkısı

hakkında neler düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltmiştir. Elde edilen veriler ve çalışmanın özelliği dikkate alınarak 11 soruluk görüşme soruları hazırlanmıştır. Hazırlanan görüşme formu kapsam geçerliliği, soruların seviyeye uygunluğu ve uygulama süresi açısından üç uzman görüşüne sunulmuştur. Sorular hazırlanırken sade, anlaşılır ve literatüre uygun olmasına dikkat edilmiştir. Uzmanların verdikleri cevaplar neticesinde 4 soru görüşme formundan çıkarılmıştır. Hazırlanan görüşme formları için tekrar aynı uzman görüşleri alınmış ve görüşme formuna son hali verilmiştir.

Uygulama çalışmasına başlamadan önce, asıl görüşmenin yapılacağı kişilere benzer özelliklerdeki kişilerle görüşülerek, görüşme sorularının açık ve anlaşılır olup olmadığı ve görüşme için ayrılması gereken süre belirlenmiştir. Yapılan ön görüşmeler sonucu 25 dakikalık sürenin görüşme için yeterli olduğu belirlenmiştir.

Görüşmenin akışına bağlı olarak, kişilerin yanıtlarını açmaları istenmiştir. Araştırmaya katılan her kişiye aynı sorunun aynı sözcüklerle ve aynı biçimde sorulmasına dikkat edilmiştir.

2.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler toplanmadan önce öğrencilerin rahatsız olmayacağı, ancak veri toplama sürecini etkilemeyecek boş bir sınıf ayarlanmış, okul zamanını ve derslerini etkilemeyecek zamanda görüşme gerçekleştirilmiştir.

Görüşme sonucunda elde edilen bilgiler nitel araştırma yöntemlerinden biri olan içerik analizi ile veriler her öğretmen adayı için ayrı olarak Microsoft Word ortamında yazılmış, elde edilen metin satır okuma tekniği ile okunarak kodlamalar yapılmıştır. Bu aşamadan sonra temalar oluşturulmuştur. Yazılı metinler okunarak araştırmanın amacı doğrultusunda kodlamalar yapılmıştır.

Öğrencilerle yapılan görüşmelerde güvenilirliğin sağlanması amacıyla, veriler iki farklı araştırmacı tarafından kodlanmıştır. Kodlama tutarlılıkları hesaplanmış ve güvenilirlik bu şekilde sağlanmıştır. Kodlayıcıların ortalama uyum yüzdesi % 83 olarak hesaplanmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2006) kodlama uyuma yüzdesinin % 70 olduğu takdirde kodlamanın güvenilir olduğunu belirtmektedir.

Görüşme formu soruları aşağıda yer almaktadır:

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminin Bilim Dili Türkçeye Katkısı Hakkında Görüşme Formudur

1-Anadilimizin bilim dili olması önemli midir? Niçin?

2-Sizce Türkçe bilim dili olabilir mi? Neden?

3-Türkçenin dünyada bilim dili olarak yaygınlaşmamasının sebepleri sizce nelerdir?

4-Yabancılara Türkçe Öğretimi Türkçenin bilim dili olmasına katkı sağlar mı?

5-Yabancılara Türkçe Öğretimi'nin Türkçenin bilim dili olması konusuna katkı sağlaması için ne gibi çalışmalar yapılması gerektiğini düşünüyorsunuz?

6-Güncel olarak Yabancılara Türkçe Öğretimi konusunda yapılan çalışmaları bu bakımdan yeterli ve katkı sağlayıcı buluyor musunuz?

7-Sizce yabancılar Türkçeyi bilim dili olarak görüyor mu? Neden bu şekilde düşünüyorsunuz? Görüşme formuna verilen cevaplar içerik analizi ile temalara ayrılmış ve tablolştırılmıştır.

3. Bulgular Ve Yorumlar

Görüşme formundaki sorulara verilen cevapların temaya yönelik sınıflaması ve örnek katılımcı cümleleri aşağıdaki gibidir:

Öğretmen adayları ana dilin bilim dili olmasının önemi konusunda anadilin bilim dili olması durumunda bilimsel yayın dili haline de geleceğini, ülkedeki teknolojik gelişmelerin anadilin bilim dili olmasını da beraberinde getireceğini, ülke tanıtımı için bunun son derece önemli olduğunu, ülkelerarası iletişimde bunun büyük katkı sağlayacağını, anadilin bilimsel dil olarak dünyada kabulünün milletin özgüven gelişimine katkı sağlayacağını, ülke gelişimi için anadilin bilimsel dil haline gelmesinin bir araç olduğunu, Türkçenin zenginliğinin bilim dili olması için yeterli olduğunu ve anadilin bilim dili olmasının gurur verici olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 1. Ana dilin bilim dili olmasının önemi

Tema	Katılımcılar	F
Yayın Dili	E1, K3, K7, K9,K14,K29	6
Teknoloji	E2.	1
Tanıtım	K1,K2, K4, K6,K8,K25,K26,K32	8
İletişim	K5	1
Özgüven	K15	1
Gelişme	K13, K17,K18, K19, K20, K21,K22 ,K23,K24, K28,K30, K31.	12
Zengin	K11, K16 K27.	3
Gurur	K12	1

1-Anadilimizin bilim dili olması önemli midir? Niçin?

Yayın Dili: E1, K3, K7, K9,K14,K29.

“Önemlidir çünkü İngilizce gibi dillere çevrilmeden Türkçe olarak bilimin yazılmasını ve aktarılmasını sağlar.” K29

“Evet önemlidir. Çünkü Türkçe bilim dili olursa, makaleler ve yazılar İngilizce değil de kendi kaleminden çıktığı gibi Türkçe kalır.” K14

Teknoloji: E2.

“Anadilimizin bilim dili olması tabi ki de önemlidir. Çünkü bilim dili olmak demek teknolojinin bizim elimizde olduğu yani teknolojiyi daha rahat, daha güvende olarak geliştirmemizi sağlar.” E2

Tanıtım: K1,K2, K4, K6,K8,K25,K26,K32

“Türkçenin dünyaya tanıtılması ve dünya dili olma açısından önemlidir.” K4

“Anadilimizin bilim dili olması önemlidir. Çünkü dünyaya bilgilerimizi ve fikirlerimizi daha rahat kabul ettiririz.” K1

İletişim: K5

“Türkçe bilim dili olduğunda farklı ülkelerle anlaşmamız bizim için daha kolay olur.” K5

Özgüven: K15

“Önemlidir bence çünkü bu sayede toplumun ülkemize olan güveni artar. Başarabileceğimize olan inancımız artar.” K15

Turkish Studies

Gelişme:K13, K17,K18, K19, K20, K21,K22 ,K23,K24, K28,K30, K31.

K13 “Önemlidir çünkü anadilimizin bilim dili olması ülkemizin gelişmesi için ön bir araçtır.”

“Önemlidir çünkü Türk dilinin bilim dili olması Türkiye’de bilimin gelişmesine büyük katkı sağlayacaktır. Bilimin gelişmesine ortam hazırlayacaktır.” K19

Zengin: K11, K16 K27.

“Anadilimizin bilim dili olmasıyla insanlar bu dili öğrenirken dili öğrenmekle kalmayıp dilin kültürünü ve zenginliğini de öğrenecektir.” K27

“Anadilimizin bilim dili olması oldukça önemlidir. Türkçe gibi zengin bir dilin bilim dili olması gereklidir. Anlaşma dili olarak Türkçe bilim dili olmaya yatkın bir dil olduğundan bilim dili olması gereken bir dildir.”

Gurur: K12

“Evet bence önemlidir. Türk isminin, Türk dilinin dünyaya duyurulması çok gurur verici bir durumdur.”K12

Öğretmen adayları, Türkçenin tarihinin bilim dili olması için yeterince derin olduğunu, zengin ve kolay öğrenilebilir bir dil olmasının Türkçenin bilim dili haline gelmesini kolaylaştıracağını, bunun da dile önem ve çaba vermekle mümkün olacağını, beyin göçü vermemenin ana dilin bilim dili olmasında katkı sağlayacağını, Türkçenin dünyada yaygın bir dil olmasının bilim dili olması konusunda bir avantaj olduğunu, tüm bunlara rağmen yabancı dil öğretiminin ise bu konuda bir engel olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 2. Türkçenin bilim dili olabilirliği

Tema	Katılımcılar	F
Tarih	E1,K12, K18,K30	4
Beyin göçü	K28	1
Yaygın dil	E2, K2, K8,K19	4
Yabancı Dil	K1,K17	2
Kolay	K10,K11, K13,K14, K16, K17,K22,K23.	8
Zengin	K3,K20, K24, K25, K27,K32.	6
Önem, çaba	K4,K5,K6,K7,K15,K21, K26,K29,K31.	9
Yabancı öğrenci	K9	1

2-Sizce Türkçe bilim dili olabilir mi? Neden?

Tarih: E1,K12, K18,K30

“Olabilir, İngilizce bilim dili ise Türkçe de olur. Bu milletin tarihini tüm dünya biliyor, kahramanlıkları, başarılarımızı tüm dünya biliyor. Olmaması için hiçbir sebep yok, sadece daha çok çalışmamız gerekiyor.” E1

“Türkçe bence bilim dili olabilir. Hatta olmalıdır da çünkü asırlardan beri bilim adına büyük çalışmalar yapılmıştır.” K30

Beyin göçü:K28

Turkish Studies

“Olabilir. Beyin göçü vermeyip, nitelikli öğrencilerimize Türkiye’de iş imkanı sağlarsak dünyaya ismimizi duyurmamız daha kolay olacaktır.” K28

Yaygın dil: E2, K2, K8,K19

“Tabii ki de olabilir çünkü Türk Milleti dünya üzerinde hatırı sayılır bir nüfusa ve coğrafyaya hakim.”K8

“Daha yaygın bir kullanımı olduğu için Türkçe bilim dili olabilir.” K2

Yabancı Dil: K1,K17

“Türkçe bilim dili olabilir mi? O konuda kararsızım çünkü eğer bilim dili olmasını istiyorsak ilkokulda başlayan İngilizce derslerine daha az ağırlık vermemiz gerekiyor.” K1

“Neden olmasın? Okunuşu ve yazılışı aynı olan bir dil olduğu için öğrenmesi kolay ve kullanılması kolay bir dildir. Fakat bu zamana kadar hep yabancı farklı diller kullanıldığı için bu bilgi birikimini Türkçeye çevirmek biraz zaman alır.” K17

Kolay: K10,K11, K13,K14, K16, K17,K22,K23.

“Olabilir. Çünkü öğrenmesi en kolay bir anadile sahibiz ve bu birçok insanın yararına olabilir.”K10

“Bence olabilir. Çünkü bana göre Türkçe anlaşılması daha kolay bir dildir.” K23

Zengin: K3,K20, K24, K25, K27,K32.

“Olabilir diğer dillere göre çok farklı bir dile sahibiz. Duygu ve düşüncelerimizi ifade edebilmek için o kadar çok kelimeye, sözcük gruplarına sahibiz ki insanlar da duygu ve düşüncelerini en iyi şekilde ifade etmek isterler bu yüzden bilim dili olabilir.” K3

“Olabilir. İngilizce değil Türkçe de diğer diller kadar zengin hatta daha zengin.” K25

Önem, çaba: K4,K5,K6,K7,K15,K21, K26,K29,K31.

“Neden olmasın ki eğer gereken önemi ve çabayı gösterirsek olur.” K4

“Gerekli önem verilmediği için olabilir. Mesela ana ders olarak Türkçe dersi görüyoruz ama sadece müfredat üzerinden gidiliyor.” K21

Yabancı öğrenci: K9

“Bence olabilir çünkü çok farklı ülkelerden gelip burada eğitim gören ya da kendi ülkelerinde bu dili ders olarak öğrenenler var.” K9

Öğretmen adayları, Türkçenin bilim dili olarak yaygınlaşmama sebeplerini iç ve dış güvenliğimiz için harcadığımız enerjiyi bu alana kanalize edememiz olmamıza, ülkedeki bilimsel çalışmaların azlığına, yabancı kaynakların ülkeye karşı önyargısına, ülkedeki yabancı dil özentisine, ülkeden giden beyin göçüne, anadilimizin ve ülkemizin tanıtımının iyi yapılamamasına, anadili kullananların diline önem vermemesine, dilin iç yapısının zorluğuna, Türkiye’nin gelişmemişliğine ve Türkçenin dünyada yaygın kullanım alanı olmadığına bağlamışlardır.

Tablo 3. Türkçenin bilim dili olarak yaygınlaşmama sebepleri

Temalar	Katılımcılar	f
Güvenlik	E1,K17	2
Bilim az	E2	1
Ön yargı	K10,K11,K27,K30	4
Yabancı dil	K1, K6,K9,K12,K22	5
Beyin göçü	K2,K28	2
Reklam	K3,K15	2
Önem	K4 ,K13,K17,K20, K21,K24,,K25,K31, K32	9
Zor	K5,K13	2
Yaygın değil	K16,K23,K29	3
Gelişmemişlik	K7,K13,K18,K19,K26	5

3-Türkçenin dünyada bilim dili olarak yaygınlaşmamasının sebepleri sizce nelerdir?

Güvenlik: E1,K17

“Kendimizi yeterince ifade edemiyoruz. Gerekli çalışmalar yapmıyoruz. Gayret edip rekabete giremiyoruz. Çünkü bizi bölmek isteyen çok var. Onlarla uğraşıyoruz. Aslında bu büyük bir çabadır. Bu sorunları giderebilirsek gerekli çalışmalarını yapabileceğiz.” E1

“Bence öncelikle biz dilimizin kıymetini bilmiyoruz. Biz bilmeyince de diğer ülkeler de zaten Türkiye’yi hiçbir zaman zirvede görmek istemedikleri için siyasi ve güvenliğe dayalı bir sebeptir diye düşünüyorum.” K17

Bilim az: E2

“Bilim dili olamamasının en önemli sebebi ülkemizde bilim olanaklarının az olmasıdır.” E2

Ön yargı:K10,K11,K27,K30

“Bence Türklere karşı ön yargıdan kaynaklanabilir.” K10

“Yabancı ülkelerin geçmişten günümüze devam eden Türklere karşı bir ön yargıları bulunmaktadır.” K11

Yabancı dil: K1, K6,K9,K12,K22

“Modernleşme adına kendi dilimizi kullanmak yerine yabancı, farklı kelimeleri Türkçeymiş gibi kullanmak, bunu yaygınlaştırmaya çalışmak bizim kendi dilimizi geliştirmeyip olumsuz etkilemektedir.” K12

“Yabancı dillerin Türkçemize yer etmesi büyük bir etkidir.” K22

Beyin göçü: K2,K28

“Nitelikli öğrencilerimize hak ettiği değeri verdiğimizde yaygınlaşacağını düşünüyorum. Çünkü insan en etkili kendi topraklarında verimli olabilir ki bu da yeni şeyleri rahatça üretip dünyaya ismimizi duyurmamıza katkı sağlar.” K28

“Bilim adamlarımız beyin göçü yaptığı için bilimle alakalı konuşmak istenilmesi gerekenler yazıya dökülemiyor.” K2

Reklam: K3,K15

Turkish Studies

“Yeterli reklam yapamamış olmamızdır. Avrupa Birliğinde olmamızdan ötürü de bu çalışmalara pek önem verilmiyor.” K3

“Yeterince tanıtıyoruz kendimizi” K15

Önem: K4 ,K13,K17,K20, K21,K24,,K25,K31, K32

“Gereken hassasiyeti göstermediğimizden olabilir.” K4

“Türkçenin bizler tarafından bile düzgün kullanılmaması sebep olabilir.” K24

Zor:K5,K13

“Türkçenin dilbilgisi bakımından yoğun bir dil olması, öğrenilmesi zor olduğu için olabilir.”K5

“Türkçenin zorluğundan ötürü Türk olarak bile Türkçemizi yeterince insanlara yansıtamıyoruz.” K13

Gelişmişlik:K7,K13,K18,K19,K26

“Çünkü bence Türkiye geliştirmekte olan bir ülke değildir. O yüzden her alanda geri kalan bir ülkedir. Bunlardan biri de dildir.” K7

“Bence Türkiye ‘nin ekonomik ve siyasi yerinin etkisi vardır. Ülke olarak bilimde ve ekonomide daha fazla geliştirecek bilim dili olma olasılığı artar. K18

Yaygın değil:K16,K23,K29.

“Kullanımının yaygın olmaması” K16

“Türkçenin daha yaygınlaşmamış bir dil olması” K29

Öğretmen adayları, Yabancılar Türkçe Öğretiminin Türkçenin bilim dili olmasına katkısını dilin dünyada yaygınlaşması bakımından, ülkenin ve dilin tanınması bakımından büyük oranda faydalı bulurken çok az bir kesim bu konudaki çalışmaların yeterli olmadığını ve fayda sağlamayacağını belirtmektedir.

Tablo 4. Yabancılar Türkçe Öğretiminin Türkçenin Bilim Dili Olmasına Katkısı

Temalar	Katılımcılar	f
Yaygınlaşma	E1, E2, K1, K2, K3,K4, K5, K7,K8,K9,K10, ,K13,K16, K19,K32.	15
Tanınma	K6,K12,K17,K18	4
Yeterli değil	K11	1
Sağlar	K14,K15,K22,K23,K24,K26,K27,K25, K30,K31	10
Sağlamaz	K21,K28,K29	3

4-Yabancılar Türkçe Öğretimi Türkçenin bilim dili olmasına katkı sağlar mı?

Yaygınlaşma: E1, E2, K1, K2, K3,K4, K5, K7,K8,K9,K10, ,K13,K16, K19,K32.

“Tabii ki sağlar. Kendi dilimizi başkalarına öğretirsek dilimiz yaygınlaşır ve bunun bilim dili olmasında büyük etkisi vardır.” E1

“Dilimiz ne kadar yaygınlaşırsa bilim dili olması o kadar kolaylaşır.” E2

Tanınma: K6,K12,K17,K18

“İlk olarak Türkçeyi tüm dünyaya duyurmalıyız.” K6

Turkish Studies

“Dilimizin dünyaya tanınması, yayılması Türkiye’de bilimin gelişmesini sağlar. Yaygınlaştıkça çeşitli kültürlerimizi tanırlar. Bunlardan ilgi çeken olursa bu da Türkçeye ilgiyi arttırır. Böylece bilim dili olmasına katkı sağlar.” K17

Yeterli değil:K11

“Evet sağlar ama yeterli değildir.” K11

Sağlar:, K14,K15,K22,K23,K24,K26,K27,K25, K30,K31

“Yabancılara Türkçe Öğretimi Türkçenin bilim dili olmasına katkı sağlar.” K30

“Evet katkı sağlar” K22

Sağlamaz,K21,K28,K29

“Ben katkısı olacağını düşünmüyorum. Çünkü yıllarca yabancı dil eğitimi görmeme rağmen kullanamıyorum. Bu eğitimi görenlerin de bu şekilde olacağını düşünüyorum.” K21

“Sağlamayabilir” K28

Öğretmen adayları Yabancılara Türkçe Öğretiminin bu bakımdan geliştirilmesi için kursların arttırılması ve yaygınlaştırılması gerektiğini, bu alana dair uzmanların yetiştirilmesi gerektiğini, devletler arası anlaşmaların gerekli olduğunu, tanıtımların etkili olacağını, Yabancılara Türkçe Öğretimi derslerine gelenlere daha fazla kişiye ulaşmak adına belirli şartlar öne sürülebileceğini, kültür tanıtımının bu alana da dikkat çekeceğini, bu alanda yarışma düzenlemelerinin katılımı arttıracığını, ülkemizin bilime katkısının arttırmasının bu alana da olumlu yönde etki edeceğini, Türkçenin sevdirmesi yönündeki çalışmaların etkili olabileceğini belirtmişlerdir.

Tablo 5. Yabancılara Türkçe Öğretiminin Geliştirilmesi

Temalar	Katılımcılar	f
Kurslar:	E1, K1, K13, K14, K18, K20, K21, K23, K25, K26, K27, K28, K29, K31, K32.	15
Uzmanlar:	E1	1
Yaygınlaşma:	E2	1
Devlet anlaşmaları:	K10, K11	2
Reklam:	K1, K3, K5, K6,K7.	5
Şart:	K4, K15, K18	3
Kültür:	K16	1
Yarışmalar:	K9	1
Bilime katkı:	K19, K24	2
Yarışmalar:	K9	1
Sevdirme:	K12	1

5-Yabancılara Türkçe Öğretimi’nin Türkçenin bilim dili olması konusuna katkı sağlaması için ne gibi çalışmalar yapması gerektiğini düşünüyorsunuz?

Kurslar: E1,K1, K13,K14,K18, K20,K21, K23, K25, K26, K27,K28,K29,K31,K32.

“Daha çok Türkçe kursları açılabilir. Yabancılara Türkçe Öğretimi dalında daha uzman kişiler bu kurslarda görevlendirilebilir. “ E1

“Türkçe dil eğitim kursları açılmalıdır.” K14

Uzmanlar:E1

“Yabancılara Türkçe Öğretimi dalında daha uzman kişiler bu kurslarda görevlendirilebilir”

E1

Turkish Studies

Yaygınlaşma: E2

“Ülkemizi ve dilimizi bilim yapmaya uygun hale getirip sonra bunu dili öğrettiğimiz kişilere aktarmak gerekir.” E2

Devlet anlaşmaları: K10,K11

“Bu konuda daha genel ve devletlerin karşılıklı diyalogları gibi kalıcı ve ısrarcı olunması gerektiğini düşünüyorum.” K10

“Yapılan çalışmalar çeşitli anlaşmalarla hem ülke içinde hem de yurt dışında yapılmalıdır.” K11

Reklam: K1,K3, K5, K6,K7.

“Yurt dışında reklam ve propagandalar sık sık yapılmalı.” K1

“Yeterince reklam yapılmalı.” K3

“Konferanslar, seminerler verilerek bilgilendirmeler yapılmalı.” K5

Şart: K4,K15,K18

“Yabancılar Türkçe Öğretimi Programına kayıt yaptırmak isteyenlere yanında bir yabancı arkadaş daha getirmesi şartı konulabilir. Böylece daha fazla kişiye Türkçe öğretilmiş olur.” K4

“Yabancılar Türkçe Öğretimi Programındaki öğrencilerden bazı çalışmalarını Türkçe yapımları istenebilir.” K15

Kültür:K16

“Kendi kültürümüzü tanıtarak dikkat çekebiliriz.” K16

Yarışmalar:K9

“Türkçe şarkı ve şiir yarışmaları düzenlenebilir.” K9

Bilime katkı: K19,K24

“Türklerin daha çok bilime katkı sağlaması gerekir.” K19

“Türkçe makaleler yaygınlaştırılmalıdır.” K24

Sevdirme: K12

“Türkçenin sevdirilmesi yönünde çalışmalar yaptırılabilir.” K12

Öğretmen adayları, Yabancılar Türkçe Öğretiminin güncel durumunu anadilin bilim dili olması konusunda genel olarak yeterli bulmamaktadır. Yabancılar Türkçe Öğretiminin ülkemizin ve dilimizin tanıtımına dair önemini belirtenlerle beraber bu konuda şimdiye kadar hiçbir çalışma ile karşılaşmamış olanlar da vardır.

Tablo 6. Yabancılar Türkçe Öğretiminin Güncel Durumu

Temalar	Katılımcılar	f
Tanıtım:	E1, K17,K22,K28, K29	5
Karşılaşmadım:	E2, K1, K5,K12,K23	5
Yeterli değil:	K2, K3, K6, K7,K8, K9,K10, K11, K13,K15,K16,K18,K19,K20,K21,K22,K24, K25, K26,K27,K32.	21
Yeterli:	K4,K14,K30,K31	4

Turkish Studies

6-Güncel olarak Yabancılara Türkçe Öğretimi konusunda yapılan çalışmalarını bu bakımdan yeterli ve katkı sağlayıcı buluyor musunuz?

Tanıtım:E1, K17,K22,K28, K29

“Tabi ki önemlidir. Yapılan çalışmalar dilimizin yaygınlaşmasına büyük katkı sağlar ve bizi dünyaya daha iyi tanıtır. Bu anlamda kendimizi daha iyi ifade etmiş oluruz. Yani yapılan çalışmalar Türkçenin gelişip bilim dili olmasına katkı sağlar.” E1

“Yetersiz ki hala dünyaya kendimizi tanıtamamışız.” K28

Karşılaşmadım: E2, K1, K5,K12,K23

“Az da olsa katkısı vardır fakat şu ana kadar hiç böyle bir çalışmayla karşılaşmadığım için fazla yorum yapamayacağım.” E2

Bilmemekle beraber pek etkili olduğunu düşünmüyorum.” K12

Yeterli değil: K2, K3, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K13, K15, K16, K18, K19, K20, K21, K22, K24, K25, K26, K27, K32.

“Aslında bu alandaki çalışmalar yaygınlaştı gibi ama yeterli bulmuyorum.” K16

“Daha da bu çalışmalar geliştirilebilir.” K22

Yeterli:K4,K14,K30,K31

“Evet katkı sağlıyor.” K4

“Katkı sağlayıcı buluyorum.” K14

Öğretmen adayları, genel olarak Bilim dili olarak Türkçeye yabancıların tutumu hakkında yabancıların gelişmemizi desteklemediğini, ülkemizin beyin göçü veren bir ülke olmasının yabancıların Türkçenin bilim dili olması konusundaki olumsuz görüşlerinin sebebi olabileceğini, Türkçenin bilim dili olarak görülmemesinde yabancıların Türklere karşı önyargılı tutumunun etkili olduğunu, Türkçenin güzelliğini ve zenginliğini henüz tanıtamamış olmasının yabancıların bu konudaki düşünceleri üzerine olumsuz etkisini, yabancıların Türkçeyi kullanmalarının yaygın olmamasının bilim dili olarak Türkçeyi görmediklerini gösterdiğini, Türkçenin zor bir dil olması sebebiyle yabancıların bilim dili olarak Türkçeyi görmediğini, Türkiye'nin gelişmemiş bir ülke olması sebebiyle dilinin de yabancılarca bilim dili olarak görülmediğini belirtmişlerdir. Katılımcılardan 5 kişi ise yabancılarca Türkçenin bilim dili olarak görüldüğünü iddia etmişlerdir. Katılımcılardan 5 kişi ise sebep bildirmeden yabancıların Türkçeyi bilim dili olarak görmediğini belirtmişlerdir.

Tablo 7. Bilim dili Türkçeye yabancıların tutumu

Temalar	Katılımcılar	f
Gelişmeyi desteklememek:	E1,K11,K12,K30, K32	5
Beyin göçü:	E2	1
Ön yargı:	K10	1
Diline güven:	K1, K6,K16,K18,K19	5
Yaygın değil:	K2, K3,K24,K31	4
Bilim dili:	K4,K13, K14,K20,K25	5
Zor:	K5	1
Gelişmemişlik:	K7, K8, K9,K17,K21,K22, K26,K28,K29	9
Görmüyor:	K2,K23,K27,K1,K5	5

Turkish Studies

7-Sizce yabancılar Türkçeyi bilim dili olarak görüyor mu? Neden bu şekilde düşünüyorsunuz?

Gelişmeyi desteklememek: E1,K11,K12,K30, K32

“Herkes Türkiye’nin gelişmesini istemiyor, bizi bölmek isteyenler de var. Onlar bizi görmezden geliyor, bizi yok sayıyorlar. Gelişip Türkçenin yaygınlaşmasını engelliyorlar ama bizim gibi gençler varken bu ülkede emellerine ulaşamayacaklar, biz bu ülkeyi geliştireceğiz.” E1

“Bence görmüyorlar çünkü gelişmemizi istemiyor ve bizi görmezden geliyorlar.” K32

Beyin göçü: E2

“Ülkemizin en fazla beyin göçü veren ülkeler arasında olması onların bunu görmemesine neden olabilir.”E2

Ön yargı: K10

“Bence görmüyorlar. Çünkü yabancıların Türklere olan önyargısı bizim ana dilimizin bir bilim dili olmasına bile karşıdır.” K10

Diline güven: K1, K6,K16,K18,K19

“Türkiye ve Türkçe henüz kendisini tam olarak gösterememiştir.” K6

“Bence görmüyorlar çünkü Türkçenin güzelliğini bilmeyen ülkeler olduğunu düşünüyorum.” K16

Yaygın değil: K2, K3,K24,K31

“Bence görmüyorlar çünkü Türkiye dışında çok az kişi Türkçe konuşuyor.”K2

Hayır görmüyorlar çünkü şu an çok yaygın olarak kullanılmıyor.” K31

Bilim dili: K4,K13, K14,K20,K25

“Yabancılar Türkçe Öğretimi Programına talep arttığına göre yapılan çalışmalar katkı sağlayıcıdır ve bilim dili olarak görülmeye başlanmıştır bence.”K4

“Görüyorlar çünkü Türkçemizin güzel bir dil olduğunu ifade etmeye başladılar.” K13

Zor: K5

“İngilizceyi bilim dili olarak görüyorlar çünkü İngilizcenin Türkçede kolay bir dil olduğunu düşünüyorlar.”

Gelişmemişlik: K7, K8, K9,K17,K21,K22, K26,K28,K29

“Görmüyorlar, bunun altında da gelişmiş olmaması yatar.” K7

“Bence görmüyorlar çünkü bizim gelişmemiş olduğumuzu düşünüyorlar”K8

Görmüyor: K2,K23,K27,K1,K5

“Görmüyorlar” K2

“Bence görmüyorlar”K23

4. Sonuç ve Tartışma

Türkçede zengin bir anlatım bulunur. Birçok yabancı, dilimizin zenginliğinden etkilenerek Türkçeyi öğrenme isteği duymaktadır. Son yıllarda Türk Dünyası’nın daha belirgin olarak ortaya

çıkmasıyla birlikte Türkçeye olan bu ilgi daha da çoğalmıştır. Fakat Türk dilinin temel söz varlığına belirleme çalışmaları az ve yetersizdir. Edebiyat, hukuk, sosyoloji, tıp, sanat vb. alanlarındaki temel söz varlığı ve iletişimdeki yeri ortaya konmalıdır (Barın, 2003: 315).

Barın (2013), çalışmasında temel söz varlığının dil öğretimindeki önemine dikkat çeker. Türkçenin bir bilim dili olarak kabul görmesi ve yaygınlaşması için de hiç şüphesiz ki Türkçeyi öğrenenin kelime dağarcığının zengin hale getirilmesi önemlidir. Bunun için de hangi kelimenin hangi dönemde hedef kitleye verileceği öğretici tarafından iyi bilinmelidir.

Ungan (2006) da araştırmasında Avrupa Toplumunun bireyleri yabancı dil öğrenmeye teşvik etmesine ve onların yabancı dil öğrenmelerine kolaylık sağlamasına dikkat çekmektedir. Lingua 1 ve 2 programları ile bunu destekler. (Ungan, 2006: 220-221). Bu bir fırsat olarak algılanarak Türkçe öğretimi adına üniversiteler başta olmak üzere gerekli adımlar atılmalıdır.

Açık (2008) çalışmasında Türkiye Türkçesini öğrenme nedenlerinin sorulduğu altıncı soruya ankete katılanların % 98'inin "Türkiye'de öğrenim görmek istediğimiz için" cevabını verdiğini % 2 oranının ise "başka" cevabını verdiğini ortaya koymuştur. Okumak amacıyla Türkiye'ye gelen bu grubun ciddi anlamda bir dil eğitimi almaları gerekir. Üniversitede lisans veya yüksek lisans, doktora öğrenimi alacak gençler dört temel dil becerisine sahip olmalılar sonucuna varan çalışma Türkçenin bilim dili olması konusunda gerekli arz potansiyelinin varlığını ortaya koymaktadır.

Türkiye'nin içinde bulunduğu konum itibarıyla Türkçenin yabancılara öğretilmesi ihtiyacı giderek artmaktadır. Hedef kitle olarak Türkiye'de bulunan yabancılar ve Türkiye dışında Türkçe öğrenmek isteyen yabancılar gösterilebilir. Bu alanda kullanılacak eğitim programı da özel olarak hazırlanmalıdır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde görevlendirilecek eğitimcilerin yeterli olmalı ve eğitim dünyadakine paralel yürütülmelidir. (Göçer, 2011: 808)

Kabadayı (2012: 1571) çalışmasında dil öğrenenlerdeki kurallaştırma hatalarından bahseder. Bu hatanın yabancı dil olarak Türkçe öğreniminde de görülebileceği unutulmamalıdır. Örneğin bireyin eki kuralına göre değil anlamına göre kullanması sağlanmalıdır.

Araştırma kapsamında sorulan yedi sorunun görüşme verileri sonucu temaların dağılım oranları verilmiştir. Katılımcıların Yabancılara Türkçe Öğretimi programının Türkçenin bilim dili olmasına katkı sağlayacağı düşüncesinde oldukları saptanmıştır. Türkçenin bilim dili olmasının önemi konusunda katılımcıların geneli bilinçlidir. Yabancı dile olan hayranlık, beyin göçü, teknolojik gelişmemişlik gibi unsurların ana dilin bilim dili olmasında engelleyici olduğunu düşünmektedirler. Yabancılara Türkçe Öğretimi Programlarının tanıtımlarının iyi yapılması ve yaygınlaştırılması görüşüne hâkimdirler. Bilim dili olması için ana dilde bilimsel çalışmaların da yaygınlaşması gerektiği belirtilmiştir.

5.Öneriler

Türkçenin bilim dili olması konusunda yabancılara Türkçe öğretiminin önemi dilin yaygınlaşması adına önemlidir. Bu bakımdan Yabancılara Türkçe Öğretimi tanıtımının iyi yapılması, desteklenmesi, planlanması gereken önemli bir alandır. Türkçenin bilim dili olarak kullanılması her bakımdan destek görmelidir. Katılımcılar tarafından kursların ve bu konudaki teşviklerin artırılması önerileri üzerinde de durulmuştur. Yabancı dil hayranlığının bir kenara bırakılması ile zengin Türkçenin tanıtımının iyi yapılması, devletlerarası antlaşmalar, yarışmalar gibi heveslendirici unsurlar vb. ile Yabancılara Türkçe Eğitimi alanı desteklenmelidir. Teknolojik gelişme sağlamak ve teknoloji ile bilimde Türkçe çalışmalar yapmak da Türkçenin bilim dili olmasına katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Açık, Fatma (2008). Türkiye’de Yabancılara Türkçe Öğretilirken Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Doğu Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu.
- Alyılmaz, C. (2010). Türkçe Öğretiminin Sorunları, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 5/3, 728-748, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8020>, ANKARA-TURKEY.
- Arslan, Mustafa (2012). Tarihi Süreçte Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi-Öğrenimi Çalışmaları, *KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi / KSU Journal of Social Sciences*, 9, 2.
- Barın, Erol (2003). Yabancılara Türkçenin Öğretiminde Temel Söz Varlığının Önemi, *TÜBAR-XIII-*. Bahar, 311-317.
- Bölükbaş, Fatma ve Funda Keskin (2010.) Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metinlerin Kültür Aktarımındaki İşlevi, *Turkish Studies, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 5/4, 221-235, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8020>, ANKARA-TURKEY.
- Erdem, İ. ve Muhittin Çelik (2011). Dil Bilgisi Öğretim Yöntemi Üzerine Değerlendirmeler, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 6/1 Winter 2011, p. 1057-1069, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8020>, ANKARA-TURKEY.
- Göçer, Ali ve Selçuk Moğul (2011). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi İle İlgili Çalışmalara Genel Bir Bakış, *Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 6/3 Summer, 797-810, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8020>, ANKARA-TURKEY.
- Kabadayı, A. (2012). Okul Öncesi Çocuklarının Türkçe Ediniminde Yaptıkları Kurallaştırma Hatalarının İncelenmesi, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 7/3, Summer 2012, p. 1561-1573, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8020>, ANKARA-TURKEY..
- Mete, Filiz ve Ülkü Gürsoy (2013). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Öğretmen Yeterliklerine İlişkin Görüşler, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)*, 28(3), 343-356.
- Tavukçuoğlu, C.(2002). Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Proje Hazırlama, Değerlendirme Kılavuzu. Ankara: Kara Harp Okulu Basım Evi.
- Tosun, Cengiz (2005). Türkçe’nin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesi, *Journal of Language and Linguistic Studies*, Vol.1, No.1, 22-28.
- Türnüklü, A. (2000). Eğitimbilim Araştırmalarında Etkin Olarak Kullanılabilecek Nitel Bir Araştırma Tekniği: Görüşme, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 24, 543-559.

-
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2006). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. (6. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Ungan, Suat (2006). Avrupa Birliğinin Dil Öğretimine Karşı Tutumu ve Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesi, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 15, 217-226